Ecologische toetsing ruimtelijke ontwikkeling Industrieweg Vaassen

Toetsing van mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden in het kader van de Omgevingswet

Uitgevoerd door:

Tuitert Natuuronderzoek

Opdrachtgever: BJZ.nu

Projectnummer en versie: AT/2026/10.02-01 Versie D2	Status: Definitief
Auteur: D. Tuitert	Rapportdatum: 10-02-2026

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Doel 3
1.3 Werkwijze 3
2 Wettelijk kader 4
2.1 Omgevingswet (Natura 2000 activiteit) 4
2.2 Jurisprudentie beoordeling stikstofeffecten 4
3 Relevante Natura 2000-gebieden 6
3.1 Afbakening 6
3.2 Natura 2000-gebied Veluwe 6
3.2.1 Gebiedsbeschrijving 6
3.2.2 Begrenzing en oppervlakte 6
3.2.3 Instandhoudingsdoelen 7
4 Effecten en toetsing 10
4.1 Uitkomst stikstofberekeningen 10
4.2 Afbakening 10
4.2.1 Geen overschrijding van de KDW 10
4.2.2 Leefgebieden van soorten 11
4.3 Kleine (tijdelijke) stikstoftoenames algemeen 11
4.4 Gebiedspecifieke ecologische beoordeling leefgebieden van soorten 13
4.4.1 Draaihals 13
4.4.2 Zwarte specht 14
4.5 Gebiedspecifieke ecologische beoordeling habitattypen 15
4.5.1 H9120 Beuken-eikenbossen met hulst 15
4.6 Cumulatie 18
5 Conclusie 19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor een braakliggend perceel tussen de Industrieweg en Koekoeksweg in Vaassen bestaan herontwikkelingsplannen. Het voornemen is om grondgebonden woningen en appartementen te realiseren. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen wordt stikstof (NOx) uitgestoten, zoals bij de verbranding van fossiele brandstof, welke kan neerslaan in kwetsbare natuur.

Door BJZ.nu is hiervoor een stikstofberekening uitgevoerd. Uit de stikstofberekening blijkt dat als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling sprake is van een toename aan stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Veluwe. In voorliggende ecologische beoordeling wordt getoetst of de berekende toename aan stikstofdepositie significante gevolgen kan hebben voor het betreffende Natura 2000-gebied.

Figuur 1: Globale ligging van het plangebied (rode ster en rood omlijnd).

1.2 Doel

Doel van voorliggende toetsing is om te bepalen of het voorgenomen project significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Indien dit het geval is, dan is voor het voorgenomen project een omgevingsvergunning op grond van artikel 5.1, eerste lid onder e, van de Omgevingswet noodzakelijk. Wanneer uit de ecologische beoordeling blijkt dat significante gevolgen op voorhand met zekerheid zijn uitgesloten, dan kan het voorgenomen project worden uitgevoerd zonder omgevingsvergunning.

1.3 Werkwijze

Door BJZ.nu is een stikstofberekening gemaakt met behulp van het rekenprogramma Aerius Calculator. Deze stikstofberekening vormt de basis voor de ecologische beoordeling. In de voortoets wordt een gebiedspecifieke ecologische beoordeling gemaakt van het projecteffect zonder toepassing van mitigerende maatregelen. Op hexagon niveau is voor het Natura 2000-gebied Veluwe gekeken naar de toename aan stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitattypen/leefgebieden van soorten en naar de huidige stikstofbelasting op deze hexagonen i.r.t. de kritische depositiewaarde (KDW). Daar waar geen sprake is van een (naderende) overschrijding van de KDW van een habitat/leefgebied, kunnen stikstofeffecten op voorhand worden uitgesloten. Daar waar sprake is van een (naderende) overschrijding van de KDW, wordt een aanvullende ecologische beoordeling uitgevoerd. Voor de ecologische beoordeling zijn verschillende beschikbare bronnen geraadpleegd, zoals de PAS-gebiedsanalyse, Natuurdoelanalyse en Natura 2000 Beheerplan van het betreffende Natura 2000-gebied.

2 Wettelijk kader

2.1 Omgevingswet (Natura 2000 activiteit)

De bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland is geregeld in de Omgevingswet. Projecten of plannen die significante gevolgen kunnen voor deze beschermde gebieden, zijn in beginsel (zonder vergunning) niet toegestaan. De verbodsbepalingen uit de Omgevingswet ten aanzien van Natura 2000-gebieden staan in artikel 5.1, eerste lid, sub e, van de Omgevingswet. Daarin is aangegeven dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een Natura 2000 activiteit te verrichten. Een Natura 2000-activiteit is een: *Activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied*.

Kern van de Natura 2000 toetsing zijn de instandhoudingsdoelstellingen die per Natura 2000-gebied zijn geformuleerd. Een project of plan mag er niet toe leiden dat de instandhoudingsdoelstellingen niet meer gehaald (kunnen) worden. Dan is sprake van significante gevolgen. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie). De eerste stap in de toetsing is vaak een voortoets, waarin wordt getoetst of significante gevolgen voor Natura 2000-gebied op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Als significante gevolgen in de voortoets niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dan is een passende beoordeling noodzakelijk. In dat geval is voor een project een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 5.1 van de Omgevingswet.

2.2 Jurisprudentie beoordeling stikstofeffecten

Voor alle habitattypen en leefgebieden van soorten waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen is een kritische depositiewaarde (KDW) bepaald. Wanneer deze KDW wordt overschreden door de huidige achtergronddepositie, kan sprake zijn van een effect op de kwaliteit van het betreffende habitattype/leefgebied. Dit is echter niet altijd het geval.
In sommige gevallen blijkt uit gebiedsspecifiek onderzoek dat de kwaliteit van een habitattype/leefgebied goed is, ondanks een overschrijding van de KDW. Stikstofdepositie vormt dan niet een bepalend knelpunt voor de kwaliteit van het habitattype/leefgebied in het betreffende (deel)gebied.

In een ecologische beoordeling dient dus specifiek gekeken te worden naar de omstandigheden in het betreffende Natura 2000-gebied. Als middels een gebiedsspecifieke ecologische beoordeling kan worden aangetoond dat de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding komen, dan kunnen significante gevolgen voor dat Natura 2000-gebied worden uitgesloten, ondanks dat de KDW van een habitattype/leefgebied wordt overschreden. Dit is ook de lijn die de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State hanteert in haar rechtspraak, onder andere in de uitspraak over de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (ECLI:NL:RVS:2022:2752).

Voor een aantal habitattypen en leefgebieden binnen de in de voor de MSNF opgestelde passende beoordeling besproken Natura 2000-gebieden geldt dat de KDW wordt overschreden, de kwaliteit momenteel niet goed is en stikstofdepositie in beginsel een knelpunt vormt voor de kwaliteit van het betreffende habitattype en/of leefgebied. Ten aanzien van deze habitattypen en leefgebieden is gekeken of het berekende projecteffect zodanig groot is dat hierdoor merkbare significante gevolgen voor de kwaliteit van het betreffende habitattype of kwalificerende soort(en) binnen een leefgebied kan hebben. Uit de ecologische analyse blijkt dat dit niet het geval is. Ecologisch gezien zijn er geen aantoonbare verschillen in de kwaliteit van de betreffende habitattypen. Er is in de betreffende Natura 2000-gebieden geen sprake van zodanige omstandigheden dat een ver-

waarloosbare toename aan stikstofdepositie alsnog zou kunnen leiden tot in ecologische zin aantoonbare significante gevolgen voor de kwaliteit van het habitattype en/of leefgebied. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten wordt, ondanks de verwaarloosbare toename aan stikstofdepositie, nog steeds mogelijk geacht. Deze gebiedsspecifieke ecologische beoordeling heeft stand gehouden bij de Raad van State in de procedure over de Maritieme Servicehaven bij Urk.

Uit voorgaande blijkt dat een (tijdelijke) toename aan stikstofdepositie in een overbelaste situatie niet altijd per definitie betekent dat sprake is van significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied. Aan de hand van een gebiedsspecifieke ecologische beoordeling kan per geval worden vastgesteld of significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten.

Voorgaande is ook op te maken uit de Pothos-uitspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2023:3129), waarin de Afdeling aangeeft dat een voortoets wordt gemaakt om vast te stellen of een risico bestaat dat een plan of project significante gevolgen heeft voor een gebied. De Afdeling geeft aan dat het enkele feit dat de KDW in de huidige situatie wordt overschreden niet maakt dat een passende beoordeling zonder meer noodzakelijk is en dat niet met een voortoets volstaan kan worden. De Afdeling sluit niet uit dat de tijdelijkheid van stikstofdeposities in sommige gevallen de conclusie kan rechtvaardigen dat uitgesloten is dat een plan of project significante gevolgen heeft. Daarbij is van belang in hoeverre en op welke termijn een gebied die deposities kan opvangen. Als een gebied maar een klein opvangend vermogen heeft, is het mogelijk dat tijdelijke deposities toch structureel doorwerken en wel significante gevolgen kunnen hebben, maar als een gebied die tijdelijke toename wel kan opvangen, zijn significante gevolgen wellicht uitgesloten.

Volgens de Afdeling moet bij elk nieuw plan of project dat leidt tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden een voortoets gemaakt kunnen worden waarbij een ecologische analyse moet worden gegeven van die gevolgen in het licht van de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het betreffende Natura 2000-gebied, ook als het gaat om een tijdelijke en beperkte toename. Daarbij zal voor de relevante Natura 2000-gebieden moeten worden onderzocht hoe de staat van de instandhouding op dat moment is. De effecten van de stikstofdeposities die al hebben plaatsgevonden, zullen zich daarin vertalen.

3 Relevante Natura 2000-gebieden

3.1 Afbakening

Het projectgebied ligt in de nabije omgeving van het Natura 2000-gebied Veluwe. Op onderstaande figuur is de ligging van het projectgebied ten opzichte van de begrenzing van het Natura 2000-gebied Veluwe weergegeven.

Figuur 3.1: Begrenzing Natura 2000-gebied Veluwe (groene kleur) ten opzichte van het projectgebied (zwarte pijl). Bron: Aerius Calculator.

Op andere Natura 2000-gebieden dan Veluwe zijn geen toenames aan stikstofdepositie berekend als gevolg van het voorgenomen project met Aerius Calculator. Significante gevolgen voor andere Natura 2000-gebieden dan Veluwe kunnen daarom op voorhand met zekerheid worden uitgesloten.

3.2 Natura 2000-gebied Veluwe

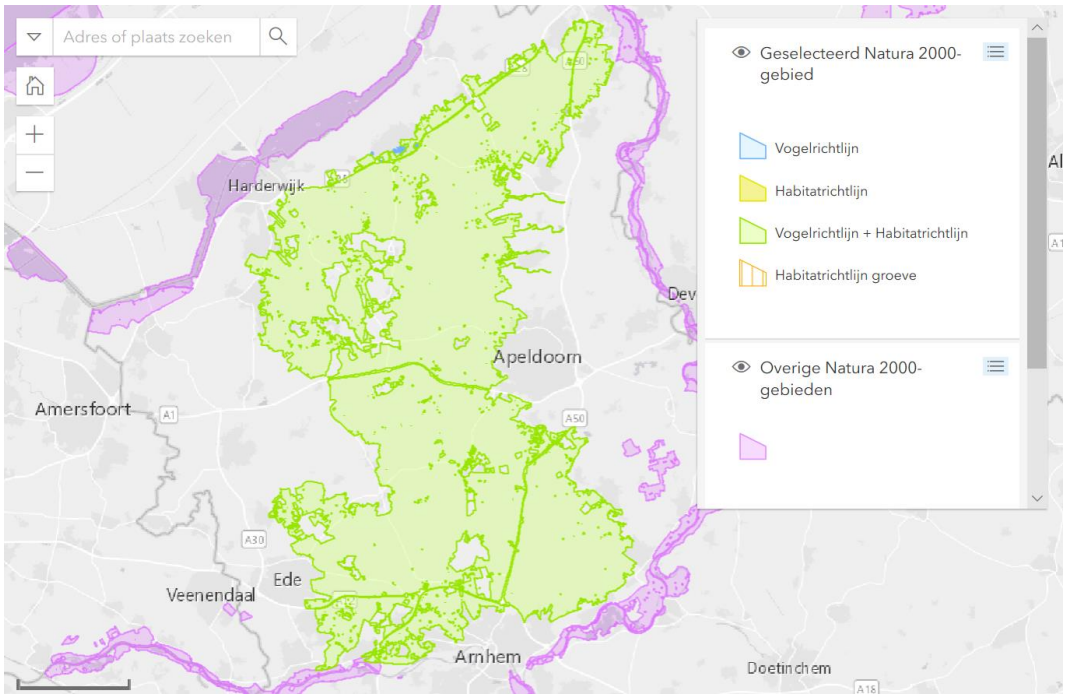
3.2.1 Gebiedsbeschrijving

De Veluwe bestaat overwegend uit droge bossen, droge en natte heide, vennen en stuifzanden. In de voorlaatste ijstijd, zo'n 150.000 jaar geleden, duwden de ijslobben van het landijs enorme hoeveelheden door de rivieren aangevoerd zand en grond voor zich uit en opzij en vormden zo de stuwwallen. Hoewel de hoogteverschillen sindsdien door wind en water zijn afgevlakt, reiken de hoogste delen van de Veluwe tot ruim 100 m boven NAP. Tot 1900 was de Noord-Veluwe één uitgestrekt stuifzandgebied. Tegenwoordig is er in totaal nog enkele honderden hectare actief stuifzand op de Veluwe. Bij Kootwijk is één van de grootste actieve stuifzandgebieden van Europa. Plaatselijk komen in de heiden heischrale graslanden, jeneverbesstruwelen, vennen, trilvenen (Wisselse veen) en hoogveenkernen (Mosterdveen) voor. In het beekdal van de Leuvenumse Beek en op de westelijke flanken worden schraallanden aangetroffen. Langs de randen van de Veluwe ontspringen de (sprengen)beken, waar beekvegetaties en zeer plaatselijk bronbossen voorkomen.

3.2.2 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura 2000-gebied Veluwe is aangegeven op onderstaande figuur 4.2. Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van circa 88.370 ha. Het Natura 2000-gebied Veluwe omvat globaal gezegd de bos- en natuurterreinen op de Veluwe. De buitengrens ervan wordt in beginsel gevormd door de overgang van het aan-

eengesloten bos- en natuurgebied naar de cultuurgronden en bebouwde kommen van de omringende plaatsen. Het gebied wordt globaal begrensd door de plaatsen Hattem, Wapenveld, Heerde, Epe, Vaassen, Apeldoorn, Beekbergen, Loenen, Eerbeek, Dieren, Rheden, Velp, Rozendaal, Arnhem, Wageningen, Ede, Lunteren, Wekerom, Otterlo, Harskamp, Stroe, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, 't Harde en Wezep. Ook enkele beken tussen Epe en Vaassen en bij Ugchelen maken deel uit van het aangewezen gebied.

Figuur 3.2.2: Begrenzing Natura 2000-gebied Veluwe (groene kleur).

3.2.3 Instandhoudingsdoelen

Het Natura 2000-gebied Veluwe is aangewezen op grond van zowel de Habitatrichtlijn als de Vogelrichtlijn. Voor het gebied zijn daarom instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor habitattypen, habitatsoorten en vogelsoorten. In onderstaande tabel zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Veluwe weergegeven.

Tabel 3.2.3-1: Instandhoudingsdoelstellingen habitattypen van het Natura 2000-gebied Veluwe

Habitattypen Veluwe	Code	Verspreiding	Omvang	Kwaliteit
Stuifzandheide met struikheide	H2310	=	+	+
Binnenlandse kraaiheidevegetaties	H2320	=	=	=
Zandverstuivingen	H2330	=	+	+
Zwak gebufferde vennen	H3130	=	=	=
Zure vennen	H3160	=	=	+
Beken met waterplanten	H3260	+	+	+
Vochtige heiden	H4010	=	+	+
Droge heiden	H4030	=	+	+
Jeneverbesstruwelen	H5130	=	=	+
Heischrale graslanden	H6230	o	+	+
Blauwgraslanden	H6410	o	+	+
Habitattypen Veluwe	**Code**	**Verspreiding**	**Omvang**	**Kwaliteit**
Actieve hoogvenen	H7110	=	+	+
Overgangs en Trilvenen	H7140	o	=	=
Pioniervegetaties met snavelbies	H7150	o	+	+
Kalkmoerassen	H7230	o	=	=
Beuken-eikenbossen met hulst	H9120	o	+	+
Oude eikenbossen	H9190	o	+	+
Vochtige alluviale bossen	H91E0C	o	=	+

Tabel 3.2.3-2: Instandhoudingsdoelstellingen habitatsoorten van het Natura 2000-gebied Veluwe

Habitatsoorten	Code	Verspreiding Leefgebied	Omvang Leefgebied	Kwaliteit Leefgebied
Gevlekte witsnuitlibel	H1042	+	+	+
Vliegend hert	H1083	+	+	+
Beekprik	H1096	+	+	+
Rivierdonderpad	H1163	+	=	+
Kamsalamander	H1166	=	=	=
Meervleermuis	H1318	o	=	=
Drijvende waterweegbree	H1831	=	=	=

Tabel 3.2.3-3: Instandhoudingsdoelstellingen vogelsoorten van het Natura 2000-gebied Veluwe

Broedvogels	Code	Omvang Leefgebied	Kwaliteit Leefgebied	Draagkracht aantal broedparen
Wespendief	A072	=	=	100
Nachtzwaluw	A224	=	=	610
IJsvogel	A229	=	=	30
Draaihals	A233	+	+	t.b.v. hervestiging
Zwarte specht	A236	=	=	400
Boomleeuwerik	A246	=	=	2400
Duinpieper	A255	+	+	t.b.v. hervestiging
Broedvogels	**Code**	**Omvang Leefgebied**	**Kwaliteit Leefgebied**	**Draagkracht aantal broedparen**
Roodborsttapuit	A276	=	=	1100
Tapuit	A277	+	+	100
Grauwe klauwier	A338	+	+	40

4 Effecten en toetsing

4.1 Uitkomst stikstofberekeningen

Door BJZ.nu is een stikstofberekening uitgevoerd met het rekenprogramma Aerius Calculator. Daarbij zijn de ontwikkelfase en de gebruiksfase van het voorgenomen project doorgerekend. Uit de stikstofberekening blijkt dat als gevolg van het voorgenomen project zowel tijdelijk, tijdens de ontwikkelfase, als in de gebruiksfase sprake is van een toename aan stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Veluwe. De ontwikkelfase duurt in totaal 2 jaar, met als rekenjaren 2029 en 2030. Uit de berekeningen blijkt dat 2030 daarbij het meest maatgevende rekenjaar is voor de ontwikkelfase, met de grootste toename. Daarom wordt 2030 (worstcase) als maatgevend rekenjaar aangehouden voor de ontwikkelfase.

Tabel 4.1-1: Berekende stikstofdepositie van het voorgenomen project in de ontwikkelfase

Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)
5,16	1.939,32	5,16	0,15

Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
0,00	-

Depositieverdeling | Markers | Habitattypen

Habitattypen en maximale belasting		Berekend (ha gekarteerd)	KDW (mol N/ha/jr)	Grootste toename (mol N/ha/jr)
Veluwe				
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	0,35	1.071	0,15
Lg01	Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop	0,50	2.399	0,11
Lg14	Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	2,75	1.071	0,02
H91E0C	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,93	1.857	0,01
Lg13	Bos van arme zandgronden	0,63	1.071	0,01

Tabel 4.1-2: Berekende stikstofdepositie van het voorgenomen project in de gebruiksfase

Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)
3,14	1.939,32	3,14	0,17

Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
0,00	-

Depositieverdeling | Markers | Habitattypen

Habitattypen en maximale belasting		Berekend (ha gekarteerd)	KDW (mol N/ha/jr)	Grootste toename (mol N/ha/jr)
Veluwe				
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	0,35	1.071	0,17
Lg01	Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop	0,43	2.399	0,12
Lg14	Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	1,05	1.071	0,01
H91E0C	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,86	1.857	0,01
Lg13	Bos van arme zandgronden	0,43	1.071	0,01

4.2 Afbakening

4.2.1 Geen overschrijding van de KDW

Uit de stikstofberekeningen blijkt dat voor één habitattype (H91E0C) en voor één leefgebied van soorten (Lg01) geldt dat de kritische depositiewaarde niet wordt overschreden. De maximale achtergronddepositie ter plaatse van een hexagon met een projecteffect op habitattype H91E0C bedraagt 1.289 mol N/ha/jr, ruim onder de KDW van 1.857 mol N/ha/jr. De maximale achtergronddepositie ter plaatse van een hexagon met een projecteffect op leefgebied Lg01 bedraagt 1.704 mol N/ha/jr, ruim onder de KDW van 2.399 mol

N/ha/jr. Voor habitattype H91E0C en leefgebied Lg01 geldt dat met het projecteffect (maximale toename van 0,01 mol N/ha/jr op H91E0C en maximaal 0,12 mol N/ha/jr op Lg01) de KDW niet (naderend) zal worden overschreden. Dat betekent dat significante gevolgen voor habitattype H91E0C en leefgebied Lg01 op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Habitattype H91E0C en leefgebied Lg01 worden derhalve niet verder beschouwd in de gebiedspecifieke ecologische beoordeling.

4.2.2 Leefgebieden van soorten

In de ontwikkelfase en de gebruiksfase is sprake van stikstoftoenames op de volgende overbelaste leefgebieden van kwalificerende soorten:

- LG13 Bos van arme zandgronden;
- Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden.

In de Pas-gebiedsanalyse voor de Veluwe is aangegeven voor welke stikstofgevoelige kwalificerende soorten Lg13 en Lg14 leefgebied vormt. Het betreft de broedvogelsoorten draaihals en zwarte specht.

Tabel 4.2.2: Stikstofgevoelige kwalificerende soorten i.r.t. aangewezen leefgebieden

Leefgebied	**Gevoelige soort(en)**
Lg13 Bos van arme zandgronden	• Draaihals • Zwarte specht
Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	• Draaihals • Zwarte specht

4.3 Kleine (tijdelijke) stikstoftoenames algemeen

In algemene zin is bekend dat de kwaliteit van een stikstofgevoelig habitattype of een stikstofgevoelig leefgebied van een soort afneemt als de stikstofdepositie toeneemt. Processen die ten grondslag liggen aan de afnemende kwaliteit zijn vermesting en verzuring. Vermesting en verzuring kunnen boven bepaalde niveaus leiden tot het veranderen van de verhouding in het voorkomen van individuele plantensoorten, met bijvoorbeeld een toename van groei van stikstofminnende plantensoorten die ten koste gaat van typische soorten. Tevens kan ophoping van stikstof in de bodem het eiwitgehalte van planten veranderen en als gevolg daarvan kunnen ook de vraatafwerende eigenschappen en voedingskwaliteit van planten beïnvloed worden. De veranderingen in de vegetatie kunnen doorwerken in de voedselketen, waardoor de kwaliteit van een habitattype of leefgebied van een als geheel kan afnemen.

Accumulatie van stikstof in de bodem door langdurige overbelasting is van invloed op de mate waarin sprake is van kwaliteitsverlies. Het (al dan niet) optreden van kwaliteitsverlies wordt daarnaast beïnvloed door het bufferend vermogen van de bodem, de aan- en afwezigheid van (andere) voedingsstoffen in de bodem, en andere gebieds- en habitatspecifieke factoren, zoals de aanwezige dynamiek en hydrologische omstandigheden.

Geringe (tijdelijke) toenames van stikstofdepositie leiden op zichzelf echter meestal niet tot een afname van de kwaliteit van een habitattype of een leefgebied van een soort. Wetenschappelijke experimenten bevestigen dat effecten pas waargenomen worden bij een toename van stikstofdepositie van minimaal 70 mol N/ha/jaar en onder deze hoeveelheid zijn verschillen in de kwaliteit van een habitat niet aantoonbaar.[1] In de meeste habitattypen functioneert een stikstofkringloop waarin veel grotere hoeveelheden stikstof circuleren, veelal duizenden kilo's per hectare per jaar. Onverstoorde, natuurlijke achtergronddeposities liggen in de orde van 1 tot 5 kilogram/ha/jr, overeenkomend met 71 tot

[1] van Dobben, H. F., Bobbink, R., Bal, D., & van Hinsberg, A. (2012). Overzicht van kritische depostiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000-gebieden. (Alterra-rapport; No. 2397). Alterra. https://edepot.wur.nl/245248.

357 mol/ha/jr. Ook binnen deze verhoogde achtergronddepositie is het mogelijk om verschillende habitattypen in stand te houden. Dat blijkt wel uit het feit dat in sommige gevallen de kwaliteit van een stikstofgevoelig habitattype goed is, ondanks een (forse) overschrijding van de kritische depositiewaarde (KDW) door de achtergronddepositie. De geringe projectbijdrage heeft geen merkbaar effect op deze totale stikstofkringloop en dus ook niet op de kwaliteit van het betreffende habitattype.

Op alle Natura 2000-gebieden in Nederland vindt als gevolg van natuurlijke en door mensen beïnvloede oorzaken stikstofdepositie plaats. Deze achtergronddepositie varieert tussen circa 700 en 4.000 mol N/ha/jr, afhankelijk van de locatie. De huidige trend is dat de stikstofdepositie sinds 1990 aan het dalen is van ongeveer 2.600 mol N/ha/jr naar gemiddeld 1.600 mol N/ha/jr. Deze trend is echter in de recente jaren afgevlakt, waarvoor regionaal soms nog altijd sprake is van een overschrijding van de KDW optreedt. Hoewel er sprake is van een langjarige trend waarbij de emissies en achtergronddeposities dalen, variëren de achtergronddeposities op een specifieke locatie van jaar tot jaar. Dit heeft met name te maken met jaarlijkse verschillen in weersomstandigheden (temperatuur, windrichting en hoeveelheid neerslag). Door meteorologische omstandigheden kunnen van jaar tot jaar variaties in de depositie optreden in de ordegrootte van 10%[2] .
Dit kunnen dus jaarlijkse verschillen zijn in de ordegrootte van 70 tot 400 mol N/ha/jr.
Een toename in depositie van 0,1 mol N/ha/jr bedraagt ongeveer 0,005% van de hoogste achtergronddepositie in Nederland. Een eenmalige dosis van > 0,1 is daarom relatief gezien zeer gering, zowel ten aanzien van de nauwkeurigheid waarmee de achtergronddeposities zijn vastgesteld, als de hoogte van deze deposities over lange termijnen.

Directe schade aan individuele planten, en daarmee aan vegetatietypen en habitattypen en/of leefgebieden van soorten als gevolg van dergelijke kleine deposities zijn met zekerheid uitgesloten. De huidige concentraties van NH3, NOx en SO2 zijn in Nederland namelijk zo laag dat directe toxische schade aan planten (bijna) niet meer voorkomt. Dit effectmechanisme ten aanzien van atmosferische depositie van stikstof speelt daarom in Nederland geen rol.[3]

Dergelijke kleine depositietoenames leiden eveneens niet tot een significante toename van de hoeveelheid stikstof in de vegetatie, gerelateerd aan de hoeveelheid die een plant nodig heeft om te groeien. Een eenmalige depositie van 0,1 mol N/ha/jr komt overeen ca. 0,005% van de jaarlijks benodigde hoeveelheid stikstof voor natuurlijke habitats.[4]
Ook wanneer deze dosis volledig ter beschikking komt aan de vegetatie (dus het uitspoelen van stikstof niet mee beschouwend), leidt dit niet tot meetbare veranderingen in groeisnelheid van individuele planten, en daarmee tot veranderingen in concurrentiepositie. Daardoor ontstaan geen meetbare verschuivingen in de verhouding waarmee individuele soorten in de vegetatie voorkomen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat een (eenmalige) kleine depositietoename van 0,1 mol/ha/jr of minder op een locatie waar de KDW wordt overschreden de kwaliteit van habitattypen en leefgebieden niet meetbaar aantast.

In voorliggende ecologische beoordeling is geen gebruik gemaakt van een vooraf vastgestelde grenswaarde. In de ecologische beoordeling is voor elk habitattype en leefgebied van een soort met een projectbijdrage groter dan 0,00 mol N/ha/jr beoordeeld of de toename van stikstofdepositie kan leiden tot een in ecologische zin aantoonbaar effect op

[2] https://www.clo.nl/indicatoren/nl0189-vermestende-depositie.

[3] Effecten van stikstofdepositie via effecten op de projectten/vegetatie kunnen zijn: koeler en vochtiger microklimaat, afname kwantiteit en kwaliteit voedselprojectten, afname kwaliteit voedselprojectten, afname bloemdichtheid, afname beschikbaarheid gastheer, afname nestgelegenheid of afname prooibeschikbaarheid.

[4] Tolkamp, G.W., C.A. van den Berg, G.J. Nabuurs & A.F. Olsthoorn, 2006. Kwantificering van beschikbare biomassa voor bioenergie uit Staatsbosbeheerterreinen. Alterra, Wageningen. Alterra-rapport 1380.

de kwaliteit van het habitattype of leefgebied van een soort en daarmee tot significante gevolgen voor het habitattype of leefgebied.

4.4 Gebiedspecifieke ecologische beoordeling leefgebieden van soorten

4.4.1 Draaihals

De trend in het voorkomen van de draaihals op de Veluwe in de afgelopen 12 jaar is positief. Bij de laatste telling in 2022 waren 87 broedparen aanwezig, waarmee aan de populatiedoelstelling (hervestiging) wordt voldaan. Verwacht wordt dat kapvlaktes waar stobben blijven staan en (verlaten) heideakkertjes zullen leiden tot een hogere dichtheid aan mierennesten en daarmee een toename van het voedselaanbod voor de draaihals. De draaihals is deels afhankelijk van bossen van arme en leemrijke zandgronden. Met name de bossen van arme zandgronden staan blijvend onder druk door te hoge stikstofdeposities. Bodemverzuring, verruiging en vergrassing (effecten stikstofdepositie) kunnen leiden tot een afname van de voedselbeschikbaarheid voor de soort.

In de Natuurdoelanalyse Veluwe is aangegeven wat de knelpunten zijn voor de draaihals op de Veluwe:

- afname van (oppervlakte van) schrale open vegetaties en kapvlaktes als optimaal leefgebied, als gevolg van vergrassing en vermossing;
- gebrek aan geschikte nestlocaties: oude berken met spechtenholen grenzend aan structuurrijke schrale heidevegetaties;
- afname van de oppervlakte optimaal foerageerhabitat: open schrale vegetaties met hoge dichtheden aan schubmiernesten als gevolg van vergrassing van stuifzand en heide;
- verstoring door hoge recreatiedruk in het broedseizoen.

Voor broedterritoria van de draaihals geldt dat deze uitsluitend aanwezig zijn op kapvlaktes en langs randen van heideterreinen. Broedbiotoop van de draaihals komt niet voor in dichte(re) bosgebieden of langs enkele bomenrijen langs wegen of beken. Omdat kapvlaktes tijdelijk zijn en overal in bosgebieden gerealiseerd wouden kunnen worden, is het hele bosgebied dat voldoet aan de kwaliteitseisen voor Lg13 en Lg14 aangewezen als mogelijk bezet leefgebied voor de soort. De berekende stikstoftoenames doen zich voor op enkele bomenrijen langs de Egelbeek en de Hartensche Molenbeek buiten het kerngebied van de Veluwe. Hier is geen sprake van geschikt broedbiotoop en daaraan gekoppeld foerageergebied voor de draaihals. In de Nationale Databank Flora en Fauna zijn bovendien geen waarnemingen van de draaihals bekend op de locaties waar sprake is van een beperkt projecteffect.

Als gevolg van het voorgenomen project vindt tijdelijk, tijdens de ontwikkelfase van het project een beperkte stikstofdepositie plaats van maximaal 0,02 mol N/ha/jr op een beperkt deel (3,38 ha) van het totaal aan leefgebied van de soort op de Veluwe (ca. 76.123 ha). In de gebruiksfase betreft het een maximale toename van 0,01 mol N/ha/jr op 1,48 ha aan leefgebied van de soort. Zoals aangegeven betreft het geen broedbiotoop voor de soort en geen optimaal leefgebied, maar suboptimaal leefgebied buiten het kerngebied van de Veluwe. Een beperkte toename aan stikstofdepositie van maximaal 0,02 mol N/ha/jr zal er niet toe leiden dat een zodanige extra verruiging of vergrassing optreedt, dat daardoor de soortensamenstelling van de vegetatie binnen het leefgebied verandert. Een dergelijke beperkte stikstoftoename leidt niet tot meetbare veranderingen in groeisnelheid van individuele planten en daarmee tot veranderingen in concurrentiepositie van planten (zie paragraaf 4.3). Van een merkbare invloed op de voedselbeschikbaarheid voor de draaihals als gevolg van het voorgenomen project is geen sprake. Het berekende effect doet zich voor op slechts maximaal 3,38 ha aan suboptimaal leefgebied voor de draaihals buiten het kerngebied van de Veluwe en zal daarom niet leiden tot een afname van het aantal broedparen van de draaihals in het Natura 2000-gebied Veluwe. Met mo-

menteel 87 broedparen wordt ook ruimschoots voldaan aan het instandhoudingsdoel (hervestiging van de soort op de Veluwe).

Op basis van voorgaande wordt geconcludeerd dat het voorgenomen project niet leidt tot een afname van de omvang of een in ecologische zin merkbare verslechtering van de kwaliteit van het leefgebied van de draaihals op de Veluwe. Significante gevolgen kunnen op voorhand met zekerheid worden uitgesloten.

4.4.2 Zwarte specht

Volgens de gegevens op de website van SOVON zou er over de laatste 12 jaar, gebaseerd op steekproeven, sprake zijn van een positieve trend (stats.sovon.nl). Bij de laatste telling in 2022 zijn er 490 broedparen geteld. Dit ligt ruim boven het doelaantal van 400 broedparen. De zwarte specht is afhankelijk van bossen van arme en leemrijke zandgronden, en voor zijn voedsel afhankelijk van naaldbossen. Met name de bossen van arme zandgronden staan blijvend onder druk door te hoge stikstofdeposities. Bodemverzuring, verruiging en vergrassing (effecten stikstofdepositie) kunnen leiden tot een afname van de voedselbeschikbaarheid voor de soort.

In de Natuurdoelanalyse Veluwe is aangegeven wat de knelpunten zijn voor de zwarte specht op de Veluwe:

- ontbreken van voldoende oppervlakte (100 ha, liefst 300-400 ha) min of meer aaneengesloten bos met een groot aandeel naaldhout;
- ontbreken van voldoende, in het gebied verspreid staande, veilige nestbomen met gladde stam (voornamelijk oude beuken);
- verminderd voedselaanbod door afname van (afstervend en dood) naaldhout, dichtgroeien van bossen met laag struweel waardoor percelen als foerageerplek worden gemeden en dichtgroeien van bosbodems met hoge grassen waardoor de dichtheid en/of bereikbaarheid van mierennesten afneemt.
- verstoring door hoge recreatiedruk in het broedseizoen.

Voor broedterritoria van de zwarte specht geldt dat deze veelal aanwezig zijn in bosvakken of laanbomen langs bosvakken met voldoende, in het gebied verspreid staande, veilige nestbomen met gladde stam (voornamelijk oude beuken). Een broedbiotoop van een paartje zwarte spechten bedraagt ca. De zwarte specht heeft een groot territorium dat doorgaans minimaal 300 tot 400 hectare beslaat. Dit gebied is noodzakelijk vanwege hun dieet, dat voor 90% uit mieren bestaat. Ze verblijven jaarrond in hetzelfde gebied en geven de voorkeur aan uitgestrekte bossen (minimaal 100 ha) met oude bomen.[5] Broedbiotoop van de zwarte specht komt niet voor langs enkele bomenrijen van zomereiken langs wegen of beken. De berekende stikstoftoenames doen zich voor op enkele bomenrijen met zomereiken langs de Egelbeek en de Hartensche Molenbeek, buiten het kerngebied van de Veluwe. Hier is geen sprake van geschikt broedbiotoop en daaraan gekoppeld foerageergebied voor de zwarte specht. In de Nationale Databank Flora en Fauna zijn bovendien geen waarnemingen van de zwarte specht bekend op de locaties waar sprake is van een beperkt projecteffect.

Als gevolg van het voorgenomen project vindt tijdelijk, tijdens de ontwikkelfase van het project een beperkte stikstofdepositie plaats van maximaal 0,02 mol N/ha/jr op een beperkt deel (3,38 ha) van het totaal aan leefgebied van de soort op de Veluwe (ca. 60.125 ha). In de gebruiksfase betreft het een maximale toename van 0,01 mol N/ha/jr op 1,48 ha aan leefgebied van de soort. Zoals aangegeven betreft het geen broedbiotoop voor de soort en geen optimaal leefgebied, maar suboptimaal leefgebied buiten het kerngebied van de Veluwe. Bij een verwaarloosbare stikstoftoename van maximaal 0,02 mol N/ha/jr is geen sprake van een in ecologische zin merkbare verandering van de kwaliteit van het

[5] www.sovon.nl/stats/soort/zwarte specht.

leefgebied van de zwarte specht. Een beperkte toename aan stikstofdepositie van maximaal 0,02 mol N/ha/jr zal er niet toe leiden dat een zodanige extra verruiging of vergrassing optreedt, dat daardoor de soortensamenstelling van de vegetatie binnen het leefgebied verandert. Een dergelijke beperkte stikstoftoename leidt niet tot meetbare veranderingen in groeisnelheid van individuele planten en daarmee tot veranderingen in concurrentiepositie van planten (zie paragraaf 4.3). Van een merkbare invloed op de voedselbeschikbaarheid voor de zwarte specht als gevolg van het voorgenomen project is geen sprake. Het berekende effect doet zich voor op slechts maximaal 3,38 ha aan suboptimaal leefgebied voor de zwarte specht buiten het kerngebied van de Veluwe en zal daarom niet leiden tot een afname van het aantal broedparen van de zwarte specht in het Natura 2000-gebied Veluwe. Met momenteel 490 broedparen wordt ook ruimschoots voldaan aan het doelaantal van 400 broedparen zoals opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen.

Op basis van voorgaande wordt geconcludeerd dat het voorgenomen project niet leidt tot een afname van de omvang of een in ecologische zin merkbare verslechtering van de kwaliteit van het leefgebied van de zwarte specht op de Veluwe. Significante gevolgen kunnen op voorhand met zekerheid worden uitgesloten.

4.5 Gebiedspecifieke ecologische beoordeling habitattypen

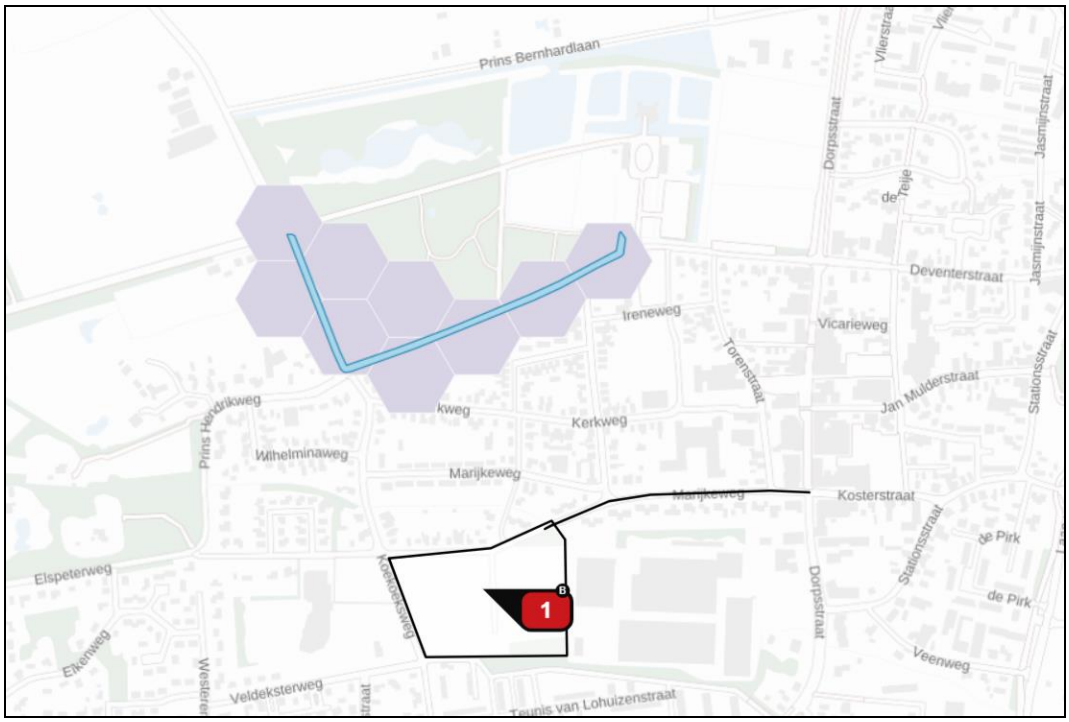
4.5.1 H9120 Beuken-eikenbossen met hulst

Natura 2000-gebied Veluwe is van grote betekenis voor het behoud van Beuken-eikenbossen met Hulst. Locaties waar het habitattype goed ontwikkeld is als rijke epifytenbossen zijn bijvoorbeeld Elspeeterbos, Gortelse bos, Speulderbos en Vierhouterbos. Verder mooie locaties Dassenberg, Edese bos, Leuvenumse beek Noord, Motketel, Wageningse berg. De meeste van de 28 malenbossen van de Veluwe behoren tot het habitattype. Vaak liggen de bossen ook zeer fraai om nederzettingen zoals bijvoorbeeld Het Hof bij Uddel. De totale omvang van het habitattype in het Natura 2000-gebied bedraagt ca. 5.880 ha.

Knelpunten ten aanzien van structuur (open plekken, zomen/mantels zijn niet exact bekend. Een hoge zuurdepositie, vooral in het verleden toen de zwaveldepositie hoog was, heeft geleid tot sterke uitloging van basen en verzuring van de bodem. De verzuring is nadelig voor diverse kenmerkende plantensoorten.

Als gevolg van het voorgenomen project is tijdelijk, gedurende de ontwikkelfase van het project, sprake van een beperkte toename aan stikstofdepositie van maximaal 0,15 mol N/ha/jr op actueel voorkomen van ca. 0,35 ha aan H9120. In de gebruiksfase betreft het een maximale toename van 0,17 mol N/ha/jr op eveneens ca. 0,35 ha aan H9120.
De achtergronddepositie ligt ter plaatse van de hexagonen met een projecteffect met een maximum van 1.939 mol N/ha/jr boven de KDW van 1.071 mol N/ha/jr.

De berekende stikstoftoename doet zich voor op een bomenlaan langs de Koninginneweg en de Julianalaan, grenzend aan bosgebied van landgoed De Cannenburch dat geen onderdeel uitmaakt van het Natura 2000-gebied Veluwe. De betreffende bomenrij ligt niet in het kerngebied van de Veluwe, maar langs de Hartensche Molenbeek die onderdeel uitmaakt van de begrenzing van het Natura 2000-gebied Veluwe.

Figuur 4.5.1-1: Bomenrij langs de Julianalaan (lichtblauwe kleur) als onderdeel van habitattype H9120 Beuken-Eikenbossen met Hulst.

De berekende stikstoftoename doet zich voor op een bomenlaan langs één van de beeksystemen (Hartensche Molenbeek) die onderdeel uitmaken van de begrenzing van het Natura 2000-gebied Veluwe. Deze bomenlaan ligt in de wegberm van de Julianlaan en de Koninginnelaan, grenzend aan het kasteelpark van landgoed De Cannenburch dat geen onderdeel uitmaakt van de begrenzing van het Natura 2000-gebied Veluwe.
De betreffende wegberm met de eikenlaan wordt regulier beheerd, waarbij ondergroei wordt verwijderd. Dit is te zien op de foto in foto 4.5.1. Vanwege het reguliere bermbeheer is geen sprake van een ondergroei met typische plantensoorten zoals benoemd in het profielendocument voor H9120 (dalkruid, gewone salomonszegel, lelietje-van-dalen en witte klaverzuring). In het profielendocument voor H9120 is aangegeven dat aanwezigheid van soortenrijke open plekken en bosranden met plantensoorten uit de klasse *Melampyro-Holcetea mollis* (de klasse van gladde witbol en havikskruiden) of bijzondere braamsoorten (*Rubus*), de aanwezigheid van oude levende of dode dikke bomen en/of oude hakhoutstoven met een optimale functionele omvang vanaf tientallen hectares overige kenmerken zijn van een goede structuur en functie van het habitattype.

Er is geen sprake van vegetaties die kwalificeren voor een goede structuur en functie van het habitattype en er komen geen typische soorten voor die kenmerkend zijn voor de kwaliteit van het habitattype (NDFF 2025). Er is sprake van een kortgrazige bermvegetatie en een enkele rij oude zomereiken. Zoals te zien op foto 4.5.1, is geen sprake van dominantie van stikstofminnende onderbegroeiing zoals brandnetel of braam die als gevolg van een beperkte stikstoftoename door het voorgenomen project verder zouden kunnen gaan domineren. Met het reguliere bermbeheer dat hier plaatsvindt is ook niet de verwachting dat dergelijke stikstofminnende onderbegroeiing zich hier zal kunnen ontwikkelen, maar omdat er geen typische plantensoorten aanwezig zijn kunnen deze ook niet verdrongen worden door stikstofminnende soorten.

Foto 4.5.1: Bomenrij langs de Julianalaan die onderdeel vormt van de begrenzing van het Natura 2000-gebied Veluwe. Bron: Google Streetview.

Een beperkte toename aan stikstofdepositie van maximaal 0,17 mol N/ha/jr zal er niet toe leiden dat een zodanige extra verruiging of vergrassing optreedt van de betreffende wegberm, dat daardoor de soortensamenstelling van de vegetatie binnen het habitattype verandert. Een dergelijke beperkte stikstoftoename leidt niet tot meetbare veranderingen in groeisnelheid van individuele planten en daarmee tot veranderingen in concurrentiepositie van planten. De huidige achtergronddepositie ligt met 1.939 mol N/ha/jr ruim boven de KDW van 1.071 mol N/ha/jr. Ondanks deze forse overschrijding van de KDW, is geen sprake van aanwezigheid van stikstofminnende planten in de betreffende wegberm als gevolg van regulier beheer van deze wegberm. Als gevolg van de berekende stikstoftoename van maximaal 0,17 mol N/ha/jr zal dit niet anders worden. Hierdoor ontstaan geen meetbare verschuivingen in de verhouding waarmee individuele soorten in de vegetatie voorkomen. Er is dus geen sprake van een merkbare negatieve invloed op de kwaliteit van deze bomenlaan als onderdeel van habitattype H9120.

Voor het habitattype is een uitbreidingsdoelstelling geformuleerd. Uitbreiding van het habitattype is mogelijk op een lange termijn door nieuwvorming door het lokaal toelaten van opslag van zomereik en ruwe berk in heide of door omvorming van naaldbos. Extensief begrazingsbeheer kan deze ontwikkeling bevorderen. Met gericht beheer kunnen ook zomen en mantels worden ontwikkeld. Het voorgenomen project staat er niet aan in de weg dat de uitbreidingsopgave voor het habitattype kan worden gerealiseerd. Het betreft slechts een beperkte toename aan stikstofdepositie en doet zich alleen voor op enkele beeksystemen binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Veluwe waar uitbreiding van H9120 niet logisch is. Nieuwvorming door het lokaal toelaten van opslag van zomereik en ruwe berk in heide of omvorming van naaldbos in het kerngebied van de Veluwe blijft mogelijk, ook wanneer het voorgenomen project wordt uitgevoerd.

Op basis van voorgaande wordt geconcludeerd dat het voorgenomen project niet leidt tot een afname van de omvang of een in ecologische zin merkbare verslechtering van de kwaliteit van het habitattype H9120 in het Natura 2000-gebied. Het voorgenomen project staat er niet aan in de weg dat de uitbreidingsopgave voor het habitattype kan worden gerealiseerd. Significante gevolgen kunnen op voorhand met zekerheid worden uitgesloten.

4.6 Cumulatie

Ingevolge artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Omgevingswet gelezen in samenhang met de definitie van een Natura-2000 activiteit, is het verboden zonder omgevingsvergunning een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten negatieve effecten kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Dit betekent dat ingeval een project op zichzelf niet leidt tot negatieve effecten / aantasting van natuurlijke kenmerken, ook beoordeeld moet worden of het project in combinatie met andere projecten alsnog hiertoe kan leiden. De Habitatrichtlijn vereist dat ook de cumulatieve effecten van reeds vergunde, maar nog niet gerealiseerde, plannen of projecten inzichtelijk worden gemaakt en worden betrokken in deze ecologische beoordeling, zodat geen enkel negatief natuureffect over het hoofd wordt gezien. Het betrekken van deze plannen of projecten wordt in de praktijk ook wel de cumulatietoets genoemd.

In de rechtspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) wordt aangegeven wat er in de cumulatietoets wel/niet betrokken hoeft te worden. Zo behoeft niet gekeken te worden naar activiteiten die in het verleden zijn vergund en al zijn of worden uitgevoerd. Ook bij ‘intern salderen’ hoeft volgens de ABRvS niet naar cumulatie gekeken te worden. Onzekere toekomstige gebeurtenissen kunnen bij de beoordeling van cumulatieve effecten buiten beschouwing blijven. Dat betekent dat met andere projecten waarvoor een natuurvergunning is vereist maar die nog niet is verleend geen rekening hoeft te worden gehouden. De gedachte hierachter is dat in afwachting van een besluit op een aanvraag voor een natuurvergunning doorgaans niet zeker is of, en zo ja, met welke voorschriften de vergunning verleend zal worden. En bij de toetsing van bijvoorbeeld bestemmingsplannen mag de cumulatieve toets volgens de ABRvS ook achterwege worden gelaten.

Bij een project is van belang om te kijken naar mogelijke cumulatieve effecten met reeds vergunde (Wnb-vergunning / Omgevingsvergunning voor een Natura 2000 activiteit), maar nog niet (volledig) uitgevoerde projecten. Daarbij is het relevant om projecten in kaart te brengen met natuurvergunningen die afgegeven zijn vanaf 1 januari 2023, omdat de emissies uit het jaar 2022 uit de emissieregistratie zijn verwerkt in de achtergronddepositiekaart in AERIUS Calculator 2024 (Marra et al. 2024). Bij een zoektocht via het openbare online platform officiële bekendmakingen.nl zijn geen natuurvergunningen gevonden voor projecten die gelijktijdig met de aanleg van het voorgenomen project worden uitgevoerd en die een overlap hebben qua beïnvloedingsgebied met de hexagonen waarop het voorgenomen project een verwaarloosbare stikstoftoename heeft. Vergunningverlening voor projecten met een stikstoftoename ligt ook al langere tijd stil in de provincie Gelderland voor wat betreft het Natura 2000-gebied Veluwe.

Bovendien geldt voor het voorgenomen project dat uit de effectbeoordeling blijkt dat het projecteffect dermate beperkt is, dat geen sprake is van een in ecologische zin merkbare verandering in de kwaliteit van de betreffende habitattypen en/of leefgebieden van soorten. Van een significant effect door cumulatie met eventuele andere projecten kan dan ook geen sprake zijn.

Geconcludeerd wordt dat ook in combinatie met eventuele andere projecten of plannen nooit sprake kan zijn van significante gevolgen voor het betreffende Natura 2000-gebied Veluwe.

5 Conclusie

Uit de ecologische beoordeling blijkt dat het voorgenomen project op zichzelf, of in combinatie met andere reeds vergunde maar nog niet gerealiseerde projecten, niet leidt tot een afname van de omvang of een in ecologische zin merkbare verslechtering van de kwaliteit van de betreffende habitattypen/leefgebieden van soorten in het Natura 2000-gebied Veluwe. Het voorgenomen project staat er niet aan in de weg dat de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied kunnen worden gehaald. Significante gevolgen voor het Natura 2000-gebied Veluwe kunnen op voorhand met zekerheid worden uitgesloten. De ontwikkeling is niet in strijd is met de bepalingen uit artikel 5.1, eerste lid, van de Omgevingswet.

Literatuur

- Arcadis 2023. Natuurdoelanalyse Veluwe (57).
- Arcadis 2024. Handreiking kleine en tijdelijke stikstofdeposities; Bouwstenen voor ecologische beoordeling voor tijdelijke projecten en activiteiten: versie 2024, Rijkswaterstaat.
- Bobbink 2021. Effecten van stikstofdepositie nu en in 2030: een analyse. Onderzoekcentrum B-WARE, Nijmegen. Rapportnummer RP-20.135.21.35.
- BJZ.nu 2025. AERIUS-berekening Tussen Industrieweg en Koekoeksweg, Vaassen. Datum: 27-11-2025.
- Interbestuurlijke Projectgroep Habitatkartering 2015. Methodiekdocument kartering habitattypen Natura 2000. Versie 16 september 2015-1.
- Marra, W.A. et al. 2024: Actualisatie AERIUS Calculator 2024, RIVM-briefrapport 2024-0078 - https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2024-0078.pdf
- Provincie Gelderland 2017. PAS-gebiedsanalyse Veluwe.
- Sierdsema, H, J. van Diermen, B. Aarts, L. van den Bremer en A. van Kleunen. 2008. Factsheets van broedvogels in de Natura 2000-gebieden van Gelderland. SOVON-onderzoeksrapport 2008/14. SOVON, Beek-Ubbergen.
- Tolkamp, G.W., C.A. van den Berg, G.J. Nabuurs & A.F. Olsthoorn, 2006. Kwantificering van beschikbare biomassa voor bioenergie uit Staatsbosbeheerterreinen. Alterra, Wageningen. Alterra-rapport 1380.
- https://www.calculator.aerius.nl/calculator
- https://www.natura2000.nl/gebieden
- https://terinzage.gralliantie.nl/vergunningen/vergunningen/natuurvergunningen/vergunning-wet-natuurbescherming-natura-2000
- https://puc.overheid.nl/natuurvergunningen
- https://stats.sovon.nl/stats/soort/8630#:~:text=Vrijwel%20uitsluitend%20in%20grotere%20bossen,maand%20na%20uitvliegen%20nog%20gevoerd
- https://www.natura2000.nl/sites/default/files/profielen/Habitattypen_profielen/Profiel_habitattype_9120.pdf